

Strategický výhled (Foresight)

Kontext

- Foresight je **schopnost odhadovat hrozby a příležitosti dříve, než přijdou**. To nám umožňuje včas reagovat na dlouhodobé trendy, zároveň zvyšuje připravenost na neočekávané události.
- Zahraniční vlády mají **celé týmy expertů na foresight**. V ČR se nikdo foresightu systematicky nevěnuje, existuje jen pozice "**sherpy pro foresight**" (na ÚV) pro komunikaci s evropskou foresightovou sítí.
- Evropská komise publikuje pravidelné [Foresight reporty](#) a plánuje výrazně podporovat a sledovat rozvoj foresightu v členských zemích.

Kde už foresight pomohl

dlouhodobý a strategický důraz na digitalizaci, už od 90. let

vysoká připravenost trhu práce i díky studii Future of Work

rychlý ekonomický rozvoj, vodní hospodářství i reakce na SARS

Proč rozvíjet foresight

- Zlepšuje strategická rozhodnutí** - Umět naskočit na správné nové trendy zajistí rychlejší růst ekonomiky i lepší kvalitu života pro občany.
- Zvyšuje důvěru občanů** - Foresight využívá kolektivní inteligenci a chytře zapojuje experty i občany do politiky. Tím pomáhá zvyšovat reputaci vlády i důvěru občanů ve stát.
- Šetří rozpočet** - Připravenost je vždy levnější než reakce na krizi.

Kde by býval foresight pomohl

- solární dotace 2005-2010 (fixní ceny odkupu energií)
- ceny bydlení (podcenění trendu Airbnb a atraktivity ČR)
- opožděná výstavba dálnic a VRT
- zanedbání hrozby poklesu porodnosti

Zahraniční příklady

Finská "Government Foresight Group" (pod premiérem). V [Report on the Future 2025](#) pracují se 4 scénáři světa. Právě i díky chytrému rozvoji má dnes Finsko [nejvyšší spokojenost občanů](#) ze zemí EU.

Španělská "National Office of Foresight and Strategy" (pod premiérem). V roce 2022 Španělsko vydalo strategii [Espana 2050](#) s konkrétními kroky. V roce 2024 bylo Španělsko [nejvýkonnější](#) vyspělou ekonomikou.

Co je potřeba

- Politický mandát** (uvědomit si přínosy foresightu a definovat jeho zadání)
- Kompetenční centrum** (min. 3-4 experti, nejlépe pod Úřadem vlády)
- Dedikovaná osoba** na každém ministerstvu (strukturní opatření)

První krok

- Představovat **foresight jako prioritu** při revizi agend ÚV a ministerstev.

Kontakt

- Jan Kleřha, Ph.D., ředitel, České priority, z.ú. jan@ceskepriority.cz

Možné ukotvení foresightu v ČR

